

DIRVA

Nr. 44

Balandis-April 15, 1963

Cleveland, Ohio

"SKAUSMINGAS" POLITIKOS PERVERTINIMAS

PREZIDENTO KENNEDY ĮSAKYTAS UŽSIENIO POLITIKOS "SKAUSMINGAS" PERVERTINIMAS NEDAVĖ JOKIOS NAUJOS STEBUKLINGOS FORMULĖS, KURI GALĖTŲ PRIARTINTI SIEKIAMĄ IDEALĄ: ATLANTO UNIJĄ. — DĖLO KALTAS NE TIK VIENO DE GAULLE UŽSISPYRIMAS. BET IR TAS FAKTAS, KAD ADMINISTRACIJA NEPAJĖGĖ ĮGYTI PASITIKĖJIMO SAVO ŽYGLAIS.

Vytautas Meškauskas

Dėl vieno dalyko sutaria visi politinių įvykių komentatoriai, J. F. Kennedy administracija neteko iniciatyvos vidaus ir užsienio politikoje. Pačių demokratų kontroliuojamas kongresas visai nesisukubino priimti prezidento pasiūlytų įstatymų, prezidento asmeninis populiarumas smarkokai krito, o vieno žmogaus -- de Gaulle -- užsispyrimas pavertė niekais visą didįjį užsienio politikos planą (Grand Design). Tas planas turėjo dvi dalis: politinę ir karinę.

* Politškai Kennedy administracijos politikos planuotojai siekė įvesti D. Britaniją į Europos Bendrąją Rinką. Toji ūkinė sąjunga turėjo ilgainiui virsti politine federacija, kuri glaudžiai bendradarbiautų ūkiškoje ir politinėje srityje su JAV. Tai ir būtų siekiama Atlanto bendruomenės.

* Karinėje srityje JAV Atlanto Bendruomenei suteiktų iš vieno centro (suprask, iš Washingtono) kontroliuojamą atominę galybę. Iš savo pusės europiečiai turėtų padidinti savo konvencionalinės kariuomenės skaičių bent iki 30 divizijų ir tuo būdu sudaryti alternatyvą tam atvejui, jei nuo atominių ginklų panaudojimo būtų susilaikyta.

Kaip žinia, de Gaulle pasakė "ne" ir britų įstojimui į Bendrąją Rinką ir bendram atominiams apsiginklavimui. Įpykęs prezidentas įsakė visą užsienio politikos planą "skausmingai" peržiūrėti (agonizing reappraisal) ir rasti, ką dar galima iš jo išgelbėti. Į Washingtoną buvo iššaukti visi ambasadoriai (išskyrus tada sirgusį ambasadorių Paryžiuje Charles Bohlen). Didžiausia to "skausmingo" peržiūrėjimo našta atiteko artimiausiems prezidento patarėjams, kaip sekretoriams Dean Rusk ir McNamara, asmeniniam patarėjui McGeorge Bundy ir planavimo skyriaus viršininkams Valstybės ir Gynimo Departamentuose -- Walt Whitman Rostow ir Paul Nitze.

Tačiau visos tos galvos nerado jokios kitos išeities, kaip tik laukti, kol pasikeis de Gaulle ūpas. Kad į tą tarpą neatsitiktų dar kas nors blogesnio, į Europą skubiai buvo išsiųsti buvęs Eisenhowerio Valstybės Sekretorius Christian Herter, pavedus jam įkalbėti Bendrosios Rinkos partnerius nedaryti tokių žygių,

kurie galėtų privesti prie Rinkos ir JAV ūkinio konflikto -- mūity karo. O specialiam ambasadoriui Livingston Merchant buvo pavesta dirbti politiniai - karinėje dirvoje. Jo uždavinys buvo įkalbėti Prancūzijos partnerius sudaryti bendrą atominę jėgą iš 8 Polaris povandeninių laivų su mišriomis įgulomis. (Vėliau buvo kalbama apie 25 paprastų laivų laivyną, apginkluotą 200 Polaris raketomis). Tas laivynas reikalingas ne tiek praktiškais sumetimais, kiek daugiau moraliniais, kad davus progos europiečiams galvoti, kad ir jie turės balsą sprendžiant ar panaudoti atominius ginklus ar ne. Tačiau praktiškai žiūrint, toks laivynas kaštuos daug pinigų ir vis tiek lemiamą sprendimą paliktų Washingtono rankose, todėl europiečių jis visai nežavi. Apie jį kalbama daugiau iš mandagumo.

Tokioje situacijoje J. F. Kennedy galėtų padaryti drastišką žygį: palikti Europą savo likimui, iš jos atitraukiant savo kariuomenę. Bet toks žygis reikštų ne tik Europos, bet ir pačios

Amerikos pražūtį. Todėl jis Washingtono niekada nebuvo rimtai ir svarstytas. Tiesa, kaip teigia prezidentui artimas žurnalistas Stewart Alsop, buvo kalbama apie dalies kariuomenės atitraukimą, kaip demonstracija prieš de Gaulle, tačiau nuo to sumanymo tuoju atsisakyta, nes tokia demonstracija tik duotų vandens de Gaulle malūnui, kuris galėtų tuojau pasakyti: "Aš taip ir sakiau, kad amerikiečiams mūsų gerovė nerūpi, o tik jų pačių kailis." Pagrindinis de Gaulle argumentas už atskirą atominę jėgą ir yra tas, kad gali ateiti momentas, kada amerikiečiai bijodami savo pačių miestų sunaikinimo, pabijos griebtis atominių ginklų ir Europą paliks savo likimui. Užtat, anot de Gaulle, Prancūzija turi turėti savo nepriklausomą atominę galybę. Washingtono laikysena Kubos byloje tokią pažiūrą tik sustvirtino.

Iš kitos pusės, Prancūzija nei techniškai nei finansiškai nėra pajėgi sukurti rimtą karo jėgą, tokiu būdu logika reikalauja, kad Europa glaustųsi prie Amerikos. Iš esmės Atlanto bendruomenės ar unijos planas yra geras. Vakarų kultūra gali būti išgelbėta tik jungtinėm europiečių ir amerikiečių pastangom. Tragedija slypi tame, kad Kennedy administracija nesugebėjo rasti tinkamos formulės, vedančios prie tokios unijos įsteigimo, savo žyglais ji neįkvėpė vadui reikalingo pasitikėjimo. Užtat ir neliko nieko kito, kaip tik laukti, ką atneš rytojais.

PABALTIO MOTERŲ TARYBA PAMINĖJO 16 METŲ SUKAKTĮ

Pabaltijo Moterų Tarybos valdyba 1963-1964 m. Stovi iš kairės: pirmininkė Mall Jurma (estų delegatė), Galia Žilionienė (lietuvių delegatė) ir Elija Druva (latvių delegatė). Br. Razitis nuotrauka

Pabaltijo Moterų Taryba kovo 31 d. gražiai ir nuotaikingai paminėjo savo organizacijos veiklos 16 metų

sukaktį. Iškilmės įvyko Estų namų salėje, dalyvaujant gausiam būriui svečių. P. M. T. pirmininke Elija

Paryžiuje studijuoją lietuviai yra sudarę tautinių šokių grupę, kuriai vadovauja skulpt. Antanas Mončys. Nuotraukoje grupės šokėjai prie Sorbonos universiteto laiptų po studentų suruošto tradicinio spektaklio "Tautos, kurios šoks ir dainuoja", kurį žiūrėjo virš 3,500 žmonių ir lietuviai susilaukė didelių aploдимentų. Pirmoji eilė iš kairės stovi: Živilė Bernotaitė, Birutė Vencukienė (su akordeonu), Ada Martinkūtė, Tallat-Kelpšaitė, Jolanda Matorytė, Onutė Pagnerytė, J. Martelytė, Gailutė Vaičiūnaitė. Antroji eilė stovi: Perkūnas Liutkus, Mikas Pagner, Petras Klimas, inž. A. Venckus, Antanas Mončys, Laurynas Masiulis ir Ricardas Bačkis.

LIETUVOS NAUJENŲ ATRANKA

UŽTRENKĖ DURIS "BENDRADARBIAVIMUI"

Vakaruose aptilus kadai buvusiems gana garsioms kaltinimams, anot kurių dabartinės meno linkmės, ypač abstraktizmas, esą komunistų infiltracija į Vakarų kultūrą, tos pačios meno linkmės dabar iš pačių sunkiųjų patrankų apšaudomos Maskvoje, o pastaruoju metu jau ir Vilniuje. Jei ne tokį dar narsūs dailininkai ir net jaunesnieji rašytojai, (nes patys tai šen tai ten "nusi-kaltę"), tai iš peties kerta toki meno "korifėjai", kaip A. Venclova ir kompartijos sekretorius V. Barkauskas. Šis, kartodamas Chruščiovo ir Iljičovo pasisakymus (nors ir nelabai vaizdžiai), į Maskvos formulę įstatė lietuviškuosius vardus ir surikavo rašytojus bei dailininkus ir kitus menininkus į pakenčiamų ir nusidėjėlių kolonas. Tarp paken-

čiamųjų stovi: V. Mykolaitis-Putinas, Simonaitytė, Baltušis, Venclova, Guzevičius, Bieliauskas, Avižius, Sluckis, Jonynas, Korsakienė, Grušas, Gričius, Saja, Justas Marcinkevičius, Tilvytis, Baltakis, Maldonis, Degutytė, Reimeris, Vaičiūnaitė, skulptoriai G. Jokubonis, L. Vaivada, J. Mikėnas, Kėdainis, Petrulis, Kisielius, grafikai V. Jurkūnas, J. Kuzminskis, A. Makūnaitė, A. Skirytė, S. Krassauskas, vitražistai A. Stoškus ir K. Morkūnas, tapytojai A. Žmuidzinavičius V. Mackevičius, A. Gudaitis, V. Gečas, A. Savickas, J. Švažas "ir eilė kitų". Jie nepripažinti ypatingais herojais, bet laikomi mažiau ar daugiau teigiamai pasireiškę. Iš kompozitorių santūriai pagirti A. Račiūnas, V. Barkauskas, A. Rekašius, A. Bražinskas, J. Juzeliūnas, B. Dvarionas, A. Klenickis, B. Gorbulskis, V. Klova, V. Paltanavičius, E. Balsys, A. Budriūnas, P. Tamoliūnas, A. Makasinas. Nors "nuodėmių" išskaičiavimus girdint, negalima nepastebėti, kad ir iš šių tarpo ne vienas yra šiek tiek nusikaltę.

Nutylėtieji ("eilė kitų") trikuotieji menininkai laikomi kažkur pakibę tarp pagirtųjų ir barumų. Šių pastarųjų nedaug vardais tepaminėjo partinis kaltintojas, bet ryškiausias jų tarpe -- pats Mieželaitis. Jis, be abejo, atskirai pagarbintas už premijos gavimą, tačiau itin įspėjamai skamba toks partijos sekretoriaus pareiškimas: "Būtinai pastebėti, kad ir paties E. Mieželaitio kūryboje anksčiau paminėtų tendencijų ("tam tikro abstraktumo") tolesnis vystymasis slepia kokių nors pavojus. Mums atrodo, kad paskutinėje knygoje

"Autoportretas. Avioeskižai" rašytojas pernelyg puoselėdamas formą, kaip gerokai nukrypsta į tuštoką barokinį puošnumą. Čia sutinkama ir tam tikro paviršutiniško estetizavimo".

Tarp aiškiai nusikaltusių atsidūrė R. Lankauskas. Jo romane "Vidury didelio lauko" partijos sekretorius atrado "reakcinės Vakarų buržuazinės filosofijos bruožų", o "Tilke į jūrą" -- "ryškių tariamojo novatoriškumo vaisių". Pastarasis kūrinys esąs persinėltas nevilties, pesimizmo, dvasinės apatijos, beperspektyviškumo. Dabartinis Lietuvos gyvenimas esąs pavaizduotas "iš pačių tamsiausių ir galima sakyti -- bulvarinių pozicijų". (Aprašytos atostogos Palangoje).

Iš dailininkų tarpo į juodųjų avių grupę priskirti jauni dailininkai V. Kisarauskas, S. Aleškevičiūtė, B. Žilytė. Iš kritikų tarpo itin smarkų smūgį ne tik iš sekretoriaus bet ir iš Venclovos susilaukė K. Ambrasas, kuris išdrįso teigiamai įvertinti tik ketvertą rašytojų (ir jų tarpe nebuvo Venclovos...).

Apskritai partijos sekretorius A. Barkauskas urmu pasmerkė formalistinio ir abstraktaus meno pasekėjus, o prie jų prijungė ir primityvizmo bei natūralizmo šalininkus. Toks pasmerkimas apima visus užsieniuose esančius lietuvių menininkus. O tai pašalina visus "neaiškumus", jei kam čia jų būtų kilę ryšium su "kvietimais Lietuvoje rengti Amerikoj gyvenančių lietuvių dailininkų parodas". Aiškiai pasakyta, kad ir abstraktiniai, ir primityvistiniai, ir net natūralistiniai kūriniai komkvistiniams "akis gadina". (LNA)

NAUJA LTA SAMBŪRIO VALDYBA

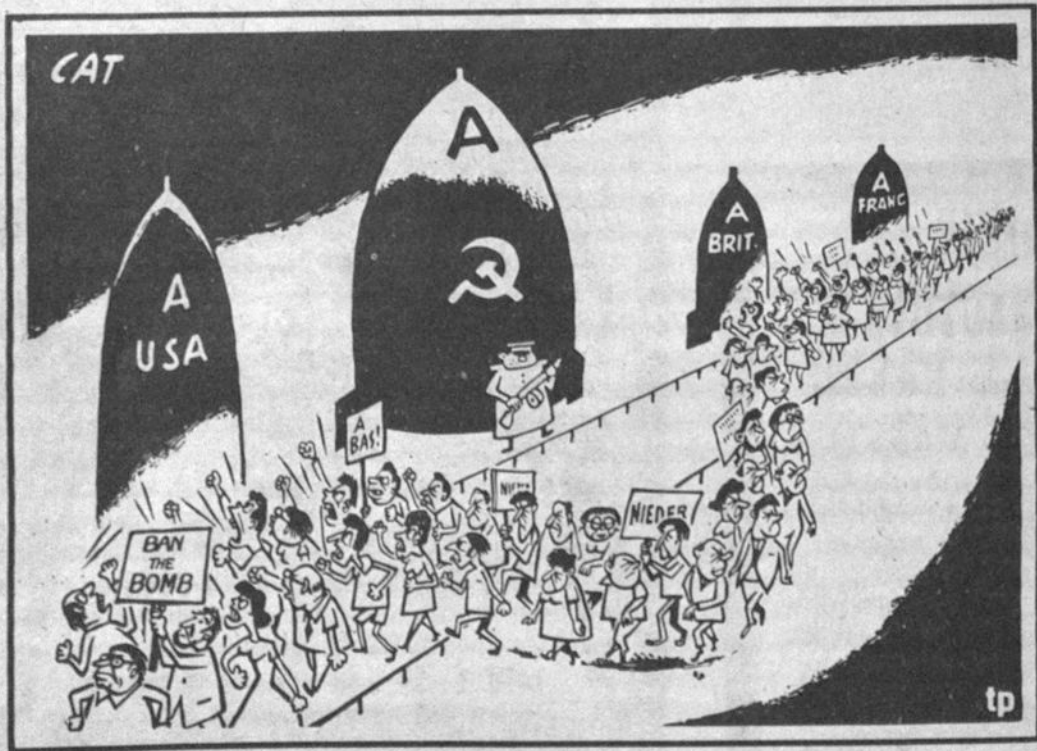
Naujoji LT Akademinio Sambūrio Chicagoje valdyba: C. Modestavičius, pirm. adv. J. Našlūnas, J. Jurevičius ir J. Andrašūnas. Nuotraukoje trūksta valdybos narės S. Juškienės.

V. A. Račkausko nuotrauka

Kovo 6 d. Dubysos patalpose Chicagoje įvyko metinis Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio susirinkimas. Pirmininkavo Juozas Žvynys, sekretoria-

vo Juozas Jurevičius. Sambūriečiai, peržvelgę praejusiais metais nuveiktus darbus ir apsvaistę ateities planus, iš-

(Nukelta į 2 psl.)

"Taikos šalininkų" velykinės eitynės...

PENKIOS DIENOS, NULĖMUSIOS II PASAULINĮ KARĄ (9)

GAL IŠ TIKRO HITLERIS NEĮVEIKIAMAS...

Prabėgo penkios savaitės. Tai kas įvyko, viršijo visas viltis.

Rugpjūčio 21 d. po ilgo svastyto Hitleris priėmė nutarimą: ofensyva Leningrado kryptimi bus tęsiama, bet pagrindinė kryptis bus Ukraina. Ten rusai tvirčiau laikosi dėka Budionino kavalerijos. Rundstedtas truputį paseno, truputį atgyveno ir nebuvo padėties aukštumoje. Jis leido kitą pusę bręsti taktinei situacijai.

Ukrainos ofensyva prasidėjo rugpjūčio 25, milžiniška kaip tik galima įsivaizduoti. Viena iš pietų, kita iš šiaurės 400 km. atstume, dvi šarvuotos armijos vadovaujamos Kleisto ir Guderiano suėmė į žnyplės milžinišką rusų armiją. Rezultate paimta 665,000 belaisvių, 3,718 patrankų, 884 tankai ir milžiniškas kiekis įvairios medžiagos. Kai kurie fabrikai buvo paimti dėžėse supakuoti, nespėjus evakuoti už Uralo. Ar tokia pergalė vokiečių generalistams?

Tačiau tame pergalės paveikslė buvo du šešėliai: tankai T34

ir lietūs. T34 buvo naujasis sovietų tankas, viršijęs savo ugnimi ir šarvais vokišką tanką PZ4. Jį sunku sunaikinti antitankinėmis patrankomis, nes reikia šauti iš užpakalio į motoro grotus.

O lietūs buvo dar blogiau už tankus T34. Liūtys prasidėjo rugsėjo 10 d. ir tuo pat metu supras-ta, kad jis bus kitoks negu vasaros metu. Ši kartą lijo taip, kad nebuvo kur pasidėti. Ukrainoje, kur sunku surasti akmenį apsiginti nuo šuns, keliai dar blogesni už Rusijos kelius. Greitai jie pasidarė tikra makalyne. Jei rugsėjo 10 d. Guderiano tankai per dešimt valandų dar nuvažiuo 165 km., kitą dieną jie padarė tik 120 km.

Bet dar nebuvo taip blogai. Sezonas, kurį rusai vadina "rasputitsa" arba vokiečiai "die schlammerperiode" dar nebuvo prasidėjęs. Rugsėjo vidurio purvynas dar nesukliudė paimti Kijevą. Ir kai kautynės pasibaigė rugsėjo 25 d., dar liko užtenkamai laiko iki blogojo sezono Maskvai paimti.

Hitleris nesutiko su idėja praleisti žiemą užimtose pozicijose. Jis pradėjo ruošti planą. Leeb tęs Leningrado apgulimą, stengdamasis ugnimi ir badu paimti miestą. Rundstedtas išnaudos pergalę Ukrainoje, įsistiprindamas prie Dono ir ruošdamasis ateinančių metų šuoliui į Kaukazą ir Stalingradą. Bet tai antraeilės operacijos. Bock armija, kuri buvo sumažinta, dabar vėl papildyta naujomis divizijomis. Ji turi 46 pėstininkų divizijas, 15 šarvuočių divizijų, 1 kavalerijos diviziją, 8 motorizuotas divizijas ir t.t. viso Bock savo vadovybėje turėjo 78 divizijas. Ir šita neįveikiama masė turi tik vieną tikslą: paimti Maskvą.

Operacija gavo vardą "Taifun". Vykdymo data buvo paskirta spalio 2 d.

-- Tai bus jūsų paskutinis šiais metais mūšis, -- pasakė kareiviams Hitleris.

Kareiviai dabar susipažino su tikru Rusijos purvu. Rugsėjo lietūs Ukrainoje, palyginus su dabartiniu oru, atrodė tik lengvas palaistymas. Dabar sunkvežimiai klimpo iki ašių, patrankos skendo iki vamzdžių, žmonės ir arkliai klimpo iki kelių. Nežiūrint plačių vikšrų, tankai, traktoriai ir šarvuoti automobiliai liko kelyje įklimę.

Motorizuotos jėgos, besikeliančios į frontą, buvo sulaukytos

purvo, tad kareiviai, išlipę iš sunkvežimių, turėjo tėti kelią pėsti, bet purvas sunkėsi per jų batų viršų, skverbėsi į ginklus, maistą, vaistus. Kareiviai dėjo paskutines pastangas pajudėti pirmyn.

Tačiau ir prie tokių sąlygų dar pasiekiamas laimėjimas. Spalio 2 d. sovietų jėgos apsuptos ir kapituliuoja Viazma, o 14 Brianskas. Spalio 16 vokiečiai paima nelaisvėn 663,000 rusų, 1,242 tankus, 5,412 patrankų...

Vokiečių spauda ėmė rašyti apie visišką pergalę ir kad dabar Rusijoje vyksta tik mažos lokalinės kautynės. Sostinės paėmimas esąs tik dienų klausimas, nes jau pasiektas Možaisk, per 145 km. nuo Kremliaus. Bock gauna naujus uždavinius. III-ji ir IV-ji armija aplenkė Maskvą ir žygiuoja Kalinino ir Klinto kryptimi. II-ji armija, Guderiano, apsups Maskvą iš pietų, paimdama Tulą ir Kolomną.

Bet vokiečių armija jau jaučiasi išvargusi. Šarvuotos divizijos prarado apie 60% tankų. Žmonių nuovargis pradėjo nebeduoti laukty rezultatų. Pėstininkų divizijas per keturius mėnesius priverstė padaryti 1,200 km. kelio. Priešingai tam, kas buvo Prancūzijoje, kariai turėjo kovoti visą laiką. Karininkų nuostoliai dideli. Daugelis pulkų buvo vadovaujami kapitono, o bataljonai leitenantų.

Tačiau, vienas dalykas dar visus stūmė pirmyn, tai pergalė. Maskva buvo netoli.

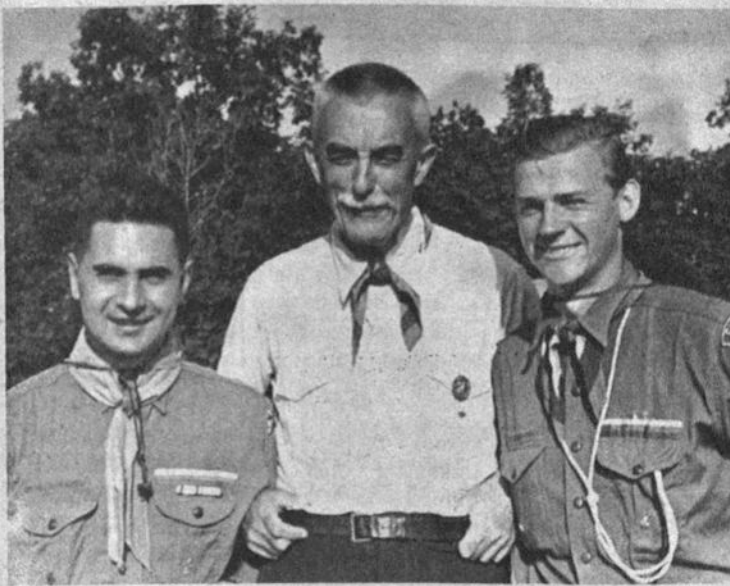
Kitame numeryje: PRIEŠ IŠVARGUSIUS VOKIEČIUS, RUSAI ATGAVO KVAPĄ.

HOUSE FOR SALE

NEWBOUGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Rooms suite. (2) 4 Room suite. Private Bath, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone: 883-9856 — after 6 P.M. IM 7-7080. (68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBOURGH HGTS. aera. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080. (68)

Prof. Steponas Kolupaila, kurio 70 metų sukaktį paminėjo ASS Chicagoje, tarp skautų vadovų V. Kamanto ir V. Mikūno.

V. Bacevičiaus nuotrauka

PAGERBĖ PROF. S. KOLUPAILA

Akademisinis Skautų Sąjūdis š. m. balandžio m. 6 d. Jaunimo Centro didžiojo salė, Chicagoje, surengė prof. Stepono Kolupailos buv. Vytauto Didžiojo Universiteto, o nuo 1948 m. Notre Dame univ. hidraulikos profesoriaus, kultūrininko, visuomenininko 70 metų amžiaus minėjimą. Kadangi kitos Sukaktuvinių artimos organizacijos (ALIS-ga, Lietuvių Profesorių Draugija...) jau anksčiau yra pasveikinusios į jį su-kakties progą, tad šio minėjimo salę užpildė beveik išimtinai skautija, o joje nemažą dalį sudarė studentija.

Su solenizanto asmeniu, o ypač su jojo šakotais ir įvairiose srityse nuveiktaisiais darbais, gražiai minėjimo dalyvius supažindino Bronius Kvikiys, minėjimą pradėjo V. P. Mikūnas, o vėliau jį vesti pakvietė J. Dainausk. Po-rą dainelių pijaninu paskambino sukaktuvinių žmona, o solist Prudencija Bičkienė, akompanuojant A. Šimkui, nuotaikingai padainavo trejetą dainų, iš tų kurias kitados "mėgo man akompanuoti ponis Kolupailienė"... Mat Kolupailai ir Bičkieniė gyven-toje pačioje DP stovykloje! Sveikini-mų grandinėje, turbūt, buvo arti šimtinės žodžių, raštu (iš visų kontinentų, daugiausia Jubilato moksliniai bendradarbiai) ir do-vanomis besiadresuojančių. Mi-nėjimas praėjo pakilioje nuotai-koje. Tą nuotaiką dar daugiau su-stiprino Jubilato padėkos žodis, o kartu ir pasisakymas apie save, atseit, patikslinimas kai kurių kalbėjusių. Manau, neklisų teig-damas, kad kiekvieną minėjimo dalyvį į nuostabą vedė Jubilato rašto darbai, gražiai išdėstyti ant stalų visu salės ilgumu... Keliasdešimt knygų, mokslo darbu, studijinių straipsnių, o taip pat mokslo, keliavimo, Lie-tuvos gamtos vaizdų, gyvenviečių populiarizacijos apybraižų... Įvai-riomis kalbomis ir įvairių kraš-tų leidiniuose!

Ad multos anos profesorui Steponui Kolupailai.

MOKYKLOS LAIKRAŠTĖLIS

Kristijono Donelaičio Litu-anistikos Mokykla Chicagoje pradėjo leisti mokinių laikraštė-lį "Pirmieji Žnigsniai". Jau iš-ėjo du numeriai. Pirmasis jų -- spausdintas rotatoriumi, an-trasis -- spausdėjęs, gražiai su-laužytas ir papuoštas vinjetė-mis. Laikr. redaguoja komisija, kurios pirmininkė -- Ramunė Stravinskytė (VIII skyr.), nariai: V. Dailidkaitė, L. Gerulytė, R. Jurgilaitė, A. Naris, A. Regis, J. Ivanauskas, R. Valiukėnaitė ir G. Šukelis. Pirmuosiuose nume-riuose be kai kurių red. narių, dar telpa šių moksleivių rašinė-

je pamaldas laikė ir prasmingą pamokslą pasakė tėvas J. Rai-bužis SJ. Po pamaldų velionies Ričardo giminės, skautija ir vi-suomenė susitelkė prie pamink-lo Žuvusiems už Lietuvos Lais-vę. Čia jūrų skt. dr. K. Aglinskas, artimas Ričardo prietelius nuo gimnazijos laikų, nupasako-jo susirinkusiems velionio Ričardo asmenį, jo pažintus i Lie-tuvą, jos laisvę, lietuvių uždavi-nius ir mūsų skautijos jūrinius siekius... "Geriausieji pagerbsi-me mūsų brolių, Sibiro kankinį, Ričardą Naką, tęsdami jo dar-bus, siekdami jo idealo mūsų Tėvų žemei -- tegu bus laisva Lietuva, kaip laisva Baltijos jū-ra!" -- baigė prasmingą ir gilią kalbą dr. K. Aglinskas.

Be to, Ričardą Naką pager-biant, žodį tarė Lietuvos Lais-vės Kovotų Sąjungos vardu M. Vaitukėnas (velionis antinacinės rezistencijos metu buvo aktyvus LLKS narys) ir Studentų Jūrų Skautų Korpl. Gintaras pirm. Aud-rius Aglinskas. Juodkrantės Jūrų Skaučių ir Baltijos Jūrų Skautų Vadijos ir skautai-ės, o taip pat Gintaro Korpl. prie paminklo pa-dėjo gražias gyvų gėlių puokš-tes.

Tą pačią dieną vykusioj skau-tų sueigoj, muzikas Antanas Na-kas norėdamas įsijungti į savo brolių vaikio pagerbimo aktą, įteikė Jūrų skautijai savo muzikos kūrinį, jūrinių dainų "Ritas bangos" (žodžiai skt. V. Bražė-no), dėdikuotą Ričardui Nakui.

mv

Skaityk ir platink
DIRVĄ

LTA SAMBŪRIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

širinko ir naują valdybą: pirm. Jonas Našliūnas, vicepirm. Ce-zaris Modestavičius, sekr. Juo-zas Jurevičius, išd. Juozas And-rašiūnas ir narė Severina Blins-trubaitė - Juškienė. Revizijos komisija perrinkta ta pati: Juo-zas Žvynys, Stasys Vidmantas ir Kazys Kasakaitis.

Po rinkimų Korpl. Neo-Lithu-ania vyr. valdybos pirmininkas ragino sambūriečius aktyviai da-lyvauti ALTS suvažiavime St. Louis mieste. Nuo Chicagiečių dalyvavimo dalinai priklausys ir to suvažiavimo pasisekimas. Be-to pranešė, kad šių metų Korpl. Neo-Lithuania vasaros stovyklą ruošia Linkų vasarvietėje Chica-gos padalinys, kur įvyks ir vi-suotinis Korpl. Neo-Lithuania su-važiavimas.

Sambūriečiai pageidavo, kad Lietuvių Enciklopedijoje būtų stip-riau atstovaujami tautinių akade-minijų korporacijų nariai. Juozas Jurevičius pranešė, kad jis renka narių biografijas ir nuotraukas pasiųsti enciklopedijos redakci-jai.

V.A. Račkauskas

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karius, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Vlrinia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (Svediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6341
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Ciuberkis.
Redaguoja:
Jonas Ciuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikunas,
R. Mieželis, V. Rastenys ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

SVEIKINAM SPORTUOJANTĮ JAUNIMĄ!

Lietuvos sporto istorijoje didysis laimėjimas buvo atsieltas tada, kada buvo tinkamai įvertinta Pasaulio lietuvių olimpiados reikšmė, kada įvairiose sportinio auklėjimo mokyklose brendęs lietuvių jaunimas galėjo susitikti savo ar savo tėvų gimtajame krašte, įvertinti savo sportinius ir fizinio auklėjimo laimėjimus. Tada buvo suteikta galimybė palyginti, kur reikia dar įtempti jėgas ir kur jau yra tvirti ir aukšto lygio sportinio gyvenimo pamatai.

Valstybiniai Kūno Kultūros Rūmai ir Aukštieji Kūno Kultūros Kursai Lietuvoje padėjo organizacinius pagrindus bendram jaunimo fizinio auklėjimo ugdymui. Visa eilė sporto ir fizinio auklėjimo organizacijų jungė šimtus sportuojančio jaunimo. Tačiau vis kažko dar stigo.

Lietuvos sportas organizaciniai ir administraciniai turėjo visas sąlygas augti ir bujoti. Tačiau sportuojančiame aktyve stigo savim pasitikėjimo, vyravo mažavertiško kompleksas. Kokia tai būdavo šventė, kai vieno ar kito sporto šakoj pavykdavo nugalėti -- latvius. Ir kaip būdavo piktas, kada sporto korespondentai įvertindavo lietuvių sportininkus buvusius pranašesniais, bet pasekmė, rodanti pralaimėjimą, Jono Kusos "klasiškų" išsireiškimo, buvo suvedama į "piktą nesekmę, lydinčią lietuvių sporte".

Sunku būtų pasakyti, kiek sporte lemia laimės ar nesekmės elementas. Svarbiausiu bene tektų laikyti ryšio ir sportiško pasišventimo momentą. Bet tam reikia ne vien tik geros organizacijos. Reikia stimulo, reikia idėjos, kuri trauktų, kuri verstų sportininką ne vien tik fiziniai, bet ir dvasiniai kilti aukščiau, siekti laimėjimo ne asmeniškai garbei, bet didesnių, kilnesnių vertybių ir idealų vardan.

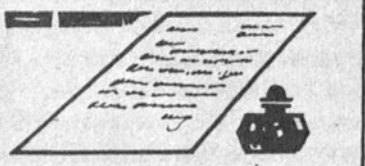
Sportininkams laimėjimams stimulą suteikė Amerikos lietuviai sportininkai, atvykę Lietuvon ir atnešę Lietuvos sportui Europos čempiono vardą ne tik krepšinyje, bet tąja savo pagalba įnešę jaunimo gretose reikalingą savim pasitikėjimą, nugalėjusį "amžino pralaimėtojo" kompleksą ir iškėlusį Lietuvos sporto ir sportininko vardą į pasaulinio sporto pirmąsias gretas.

Už kelių dienų Clevelande spiesis lietuvių jaunimas. Spiesis jis ne vien rungtynėms, ne vien pavienių sporto klubų jėgoms išbandyti. Spiesis jis egzaminams, kuriuose teks viešai ir atvirai pasisakyti, ar išeivijos sportinis ir fizinio auklėjimo kelias eina tąja vaga, kuria buvo pradėtas tiesti gražus, platus ir aukštyn vedantis Lietuvos jaunimo fizinės kultūros plentas. Šio meto lietuvių jaunimo fizinės kultūros, jos išlaikymo ir ugdymo darbas kur kas sunkesnis. Jam atlikti ir vykdyti reikia pasišventusių vadovų, pasišventusio jaunimo. Jų reikia ne rekordams sumušti. Jo reikia bendram lietuvių darbui.

Šiandien lemia ne vieno ar kito klubo laimėtuosius skaičius, bet laimėtų lietuvių jaunų, lietuviškų širdžių skaičius. Nuo jų visų idealizmo, pasišventimo ir lietuviško brandumo priklauso, kiek aukštai kiek pastebimai plėvesuos garbinga Lietuvos sporto ir fizinio auklėjimo vėliava.

Linkime, kad šis lietuvių sportinio jaunimo sąskrydis Clevelande praeitų giedrioje tikrojo sportiško dvasioje, kad dėtosios pastangos ir viltys baigtųsi vienu bendru visų didžiu laimėjimu -- Lietuvos, mūsų Tėvynės, garbei. (j.č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

KARDINOLAS BEA PASAULĖŽIURINĖS LAISVĖS KLAUSIMU

Ryšium su Algirdo J. Greimo atvirais pasipasakojimais pažūrų į katalikus prancūzuose ir lietuviuose (Dirva, nr. 40) verta sustoti ir ties kardinolo Augustino Bea pareiškimais, pasakytais prieš porą savaitių New Yorke (Žr. New York Times, bal. 2, psl. 26).

Kardinolas Bea -- vienintelis jėzutas kardinolų kolegijoje. Jis popiežiaus Jono XXIII maždaug vienmetis (81) ir vienas iš artimiausių patarėjų krikščionių vienybės reikaluose. Jis neseniai lankėsi New Yorke ir kalbėjo pusiau viešame pobūvyje, kur dalyvavo eilė įvairių tikybų aukštųjų dvasininkų, o taip pat ir eilė žymių politikos veikėjų, jų tarpe JT generalinis sekretorius ir New Yorko gubernatorius.

Kardinolas, pažymėjęs, jog tai ne jo asmeninė nuomonė, o nuo amžių skelbiamas Katalikų Bažnyčios mokymas, pareiškė, kad žmogus yra laisvas religiją pasirinkti ar iš viso neturėti religijos. Romos Katalikų Bažnyčia nuo amžių esanti religijos laisvės skelbėja.

"Bažnyčia negali sutikti, -- kalbėjo kardinolas, -- kad žmogus

būtų atleistas nuo betkokių moralinių bei religinių prievolių. Bet ji teigia, kad niekas negali būti verčiamas tas prievolės atlikti. Suprantama, kai žmogus, dėl sąžinės paklydimo, kesinasi į kitų žmonių ar visuomenės teises, šie patarieji turi teisę imtis žygių apsaugoti savo ir visuomenės teises. Bet jie negali kito žmogaus sąžinės paklydimo taisyti jėga ar smurtu."

"Be to, -- toliau sakė, -- asmenys ir visuomenė turi palikti laisvę kiekvienam pačiam priimti ir atlikti savo pareigas bei prievolės grynai po paties laisva valia".

Tačiau kardinolas pripažino, kad kai kuriuose kraštuose Katalikų Bažnyčia nerespektavo tokiuos pasaulėžiūrines laisvės. Vardų jokie krašto jis nepaminėjo, tačiau buvo spėjama, jog jis greičiausia turėjęs galvoje bent jau Ispaniją.

Jei tie kardinolo žodžiai būtų buvę tarti prieš kokius 25 metus, spėliojimuose būtų galėjusi būti paminėta ir Lietuva... Ir dabar galėtų būti paminėta mūsų visuomenė, kurioje dar nestingia, jei ne fizinės, tai bent moralinės prievartos užsimojimų prieš pa-

TIESDAMI KELIUS Į ATEITĮ, NEUŽMIRŠKIME ATSIGRĮŽTI...

Mintys, vertinant LNT Moterų Būrelio veiklą Toronte

Ne kartą esame girdėję, kad iškeliavus į svetimą kraštą būtų vis nuolat ir nuolat atsigręžiama atgalios. Tai reikškia įsipareigojimą nepamiršti savo gimtojo kampelio, ten pasilikusiojo savo artimųjų, daugelio jaunystės gerų draugų, o kartu ir tos aplinkumos, kuri neišvengiamai daro įtakos ir palieka gražius prisiminimus. Bet laiko tekėnė, tarytum upės vanduo, kartais daro labai ir labai pragaištingą darbą.

Lengva tai buvo kalbėti tėvynėje, arba tik peržengus sieną, kada iš visų pusių gaubė baidi nežinia ir netikras rytojus. O sutinkami ar įsivaizduojami pavojai dar labiau didino ilgesį visam tam, kas taip neseniai dar tik buvo prarasta. Žmogus veikia mas naujo gyvenimo stiprių išpūdžių be perstojo mintimis ir jausmais kryo tėvynės link. Tuo metu daugelis ir mūsų gyvenome Adomo Mickevičiaus žodžiais tartant, kad Lietuva yra pati brangiausia mūsų šalėle gimtoji, kurios vertę tik tas gali suprasti, kas jau yra jos netekęs. Tačiau svetima aplinka ir kelyje sutinkami svetimi žmonės mūsų nusistatymus ir galvojimą ėmė keisti. Kaip augalas be vandens, ar gaivios rasos -- sunyksta, taip lygiai ir žmogus, jei tik jis nėra gaivinamas tautinio lobyno rasa, irgi savo tautai pasidaro neįjautrus ir padžiūsta.

Šiandien daugelis jau ima pamiršti, kad reikia atsisukti atgalios ir pažvelgti kas dedasi tenai. Tūliems tėvynės reikalai nubluko ir nebeįdomia. Jie lygte pamiškėje akmenys pradėjo apsamanoti ir rečiau bet kur rodytis. Pernelyg geras gyvenimas žmonių mintis ima pakreipti kitais keliais. Neveltui ir mūsų didysis atgimimo dainius Maironis šaukė, kad tik vargai tegali pagimdyti dvasios galiūnus ir ugnimi uždegti krūtines. Reiškia ta ugnimi, kuri nesustotų liepsnos juo si tėvynei Lietuvai, nuolatos kel-

Pobūvio programos išpildytojai buvo jaunimas. Priekyje stovi "jauniausia dainininkė" Ramutė Jankaitytė. S. Dabkaus nuotrauka

reikėtų įtraukti tuos, kurie lietuviškus reikalus neužmirgino, bet jais be paliovos rūpinasi ir gyvena. Jų dėka vyksta tęstinumas įvairių minėjimų ir tuo pačiu perdavimas lietuviškų tradicijų jaunesniajai mūsų tautos kartai.

Pavyzdžiui, šiuo metu kas mums gali būti didingesnis, kaip mūsų nepriklausomybė ir jos vasaryje minėjimas. Kas tai brangina, supranta ir vertina, tastikrai moka surasti ir laiko, ir pinigų tokiems reikalams. Toji data galbūt yra vienintelė proga, kuria pasinaudodami mes galime pademonstruoti savo dvasios stiprybę nepriklausomybės klausimu.

Kuone kasdien susitikdami su mūsų lietuviškos veiklos klausimais, mes lengvai pajuntame kiek kuri organizacija, ar atskiri asmenys jiems skiria dėmesio. Čia vienį įdeda visą savo sielą besi-

LNT Moterų būrelio Toronte suruoštame pobūvyje dalis svečių. S. Dabkaus nuotrauka

ty jai prisirišimo ir pasiaukojimo jausmus.

Kai vienas ar kitas iš mūsų gretų nežymiai pradeda nutolti, tai tuojau pat tokį pasitinka pavojai, kurie dažnai atvejais ir paskandina svetimųjų užmaršties jūroje. Tai yra žmogaus silpnybė, kuri amžinai persekioja. Su ja tėra įmanoma kovoti tik tuomet, kuomet jinai dar nėra įleidusi giliai šaknis.

Tačiau mums netruksta tikrai pagarbių žmonių, kuriuos tokiais momentais reikėtų matyti ir tinkamai vertinti. Jie yra pagarbūs jau tuo, kad neapsamanoja ir nepaskęsta smulkiuose gyvenimo reikaluose, bet sugeba svetur gyvendami nuolatos atsigręžti atgalios ir savo darbus moka gražiai suderinti su tautos didžiais rūpesčiais bei troškimais.

Taigi pirmoj eilėjį pagarbių jų nusipelnusių asmenų sąrašus

saulėžiūrinę laisvę. Tokį paminėjimą būtų galima paremti gausiais pavyzdžiais pastangų priiminėti dėsni, anot kurio "jei lietuvis, tai ir katalikas", arba "kas nepakankamai geras katalikas, tas nelabai geras ir lietuvis". Tai, ką kardinolas Bea teigia kaip oficialią Katalikų Bažnyčios taisyklę, mūsų visuomenėj tesireiškia dar tik kaip nelabai drąsi išimtis.

V. Rastenys
New York

mūsų bendroje laisvinimo veikloje yra labai brangintini. Kalbose, kurias pasakė dr. J. Kaškelis, inž. M. Meiliūnas, Aug. Kuolas ir

TAPKIME LIETUVOS LAISVĖS KNYGNEŠIAIS

LIETUVIAI! Kova už Lietuvos laisvę yra ilga, sunki ir sudėtinga. Komunistinės propagandos mašina veikia įžuliai ir klastingai. Sovietinis rusas bando įkalbėti laisvajam pasauliui, kad Lietuva savanoriškai atsižadėjo laisvės ir prisidėjo sovietinės vergijos pančius. Ši sovietinio imperializmo melo ir iškraipymų propaganda skverbiasi į laisvojo pasaulio parlamentus, ministerijas, mokyklas, spaudą ir visus visuomeninius sluoksnius.

ATMINKIME, jog Lietuvos pavergėjas rusas meta milijonus melo propagandai, kad nusteibtų pavergtųjų laisvės šauksmą ir paveiktų Vakarų pasaulio viešąją opinioniją.

ATREMKIME sovietinės propagandos sriautą tiesos žodžių. Ir šio žodžio mums nestinga. Turime svetimomis kalbomis vertingų leidinių apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį, jos laisvės kovų heroizmą ir sovietinio okupanto žiaurią priespaudą. Tačiau, kad šie leidiniai pasiektų laisvojo pasaulio vyriausybių vyrus, kultūros ir religijos reprezentantus, ūkio bei politikos veikėjus, universitetinį ir mokyklinį jaunimą, mes turime sukurti platų ir kovingą Lietuvos Laisvės Knygnešių junginį, kuris pasirūpintų:

1. Lietuvos nepriklausomybės kovai naudingas knygas galimai plačiau paskleisti tarp svetimųjų.
2. Paremti Lietuvos laisvės kovai reikalingų leidinių leidimą.

Nešdami tiesos žodį apie Lietuvą, mes ne tik atsversime juo sovietinį melą, bet ir laimėsime Lietuvai ir jos laisvės kovai draugų.

XIX amžiaus lietuviai knygnešiai, nebudami didžiųjų pavojų, nešė tiesos ir vilties žodį carų pavergtai Lietuvai. XX amžiaus Lietuvos Laisvės Knygnešiai ryžtasi tiesos ir šviesos žodį apie pavergtąją Lietuvą nešti laisvajam

J. Jankaitis, atsispindėjo nuoširdus ir teisingas LNT Moterų Būrelio įvertinimas.

LNT Moterų Būrelio pirminkė Emilija Jurkevičienė kalbėdama moterų vardu ir reikėdama padėką už jų tokį netikėtai gražų pagerbimą, pažymėjo, kad ši popietė liks amžinai maloni prisiminimu ir skatinančiu veiksmu dirbti bendram labui siekiant didžiausio mūsų tautos troškimo -- laisvės.

Visai vykusiai, nuotaikingai, gana įvairi ir įdomi buvo meninė programa, kurią su trumpa interpretacija, pravedė J. Jankaitis. Į programos išpildymą buvo įtrauktas atžalynas. Eilėraščius gražiai padeklamavo Gražina ir Laimutė Mačionytės, Sandrutė Kaziulevičiūtė ir Giedrys Jankaitis. O solistė buvo pasirinkta pati jauniausioji, kuri bet kada yra pasirodžiusi Toronte, tai keturių metų Ramutė Jankaitytė. Bet pagal amžių savo partiją, reikia pripažinti, atliko vykusiai, kuo susirinkusieji gėrėjos ir džiaugėsi. Irena Šimanavičiūtė paskambino piūhinu, o Algis Česėkas pagrojo akordeonu polką, valsą ir pajūriais, pamariais. Buvo ir bendras choras, kuris savo repertuarą šį kartą teturėjo dar tik vieną dalykėlį. Tačiau ačiū ir už tai.

Visos moterys vardan padėkos buvo apdovanotos rožėmis, kurios tegu ženklins meilę jų iki šiol nuveiktiems darbams.

pb

pasauliui, kad kova už Lietuvos laisvę pasidarytų visuotinė.

AKTYVIAI junkimės į naujųjų laikų Lietuvos Laisvės Knygnešių gretas! Kova už Lietuvos laisvę nėra malonė, bet kiekvieno lietuvio šventa ir kieta pareiga.

Šiam dideliam ir kilniam uždaviniui vykdyti Lietuvos Laisvės Knygnešių pradininkai kviečia talkon visus laisvuosius lietuvius.

"Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais" Sąjūdžio pradininkai:

Chicago valdyba: L. Prapuolenis, inž. V. Adamkavičius, J. Bertašius, L. Brazdienė, Alg. Kaulėnas, Gr. Musteikienė, inž. V. Naudžius, Ig. Petrauskas, M. Purvinas, S. Radvila, J. Skorubskas, Ant. Šantaras.

Clevelando valdyba: Alf. Mikulskis, V. Rociūnas, J. Stempužis.

Detroito valdyba: Vyt. Kutkus, Rob. Borisas, Ant. Musteikis, Mirga Mitchels, Jūr. Pečiūrienė, dr. Vl. Bublys, dr. inž. Ad. Damašius, dr. Vyt. Majauskas, Ant. Sukauskas, Ar. Udrys.

Los Angeles valdyba: dr. J. Jurkūnas, Alė Rūta - Arbienė, Edm. Arbas, J. Ažuolaitis, dr. Alg. Avižienis, J. Andrius.

P.S. Aukas siųsti "Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais" išdininkui šiuo adresu: J. Bertašius, 2642 West 15-th Street, Chicago 8, Ill.

Aukos Dirvai

Dr. A. Razma, Wilmington... 10.00
V. Endzelis, Toronto..... 5.00
G. Dragunevičius, Phila..... 2.00
E. Noakas, Ozone Park..... 4.00
V. Šukys, Toledo..... 2.00
K. Steponaitis, New Britain 1.00
V.J. Demereckis, Chicago .. 4.00
A. Juozėnas, Chicago 3.00

Vaidas iš liaudies pasakos Ropė. Ją ir kitus įdomius programos numerius pamatysite ateidami balandžio 18 d. 6:30 į Marquette Park lietuvių parapijės salę Chicagoje. Savo atsilankymu paremsite M.N. Pr. seselių darbus.

SVEIKINAM XIII Š. AMERIKOS LIETUVIŲ ŽAIDYNIŲ DALYVIUS

SPORTO DIENOS

ŽAIDYNES PASITINKANT

Vienas vokiečių mokslininkas pareiškė, kad apie tautos - valstybės civilizaciją ir kultūrą jis gali spręsti ne tik iš leidžiamų laikraščių ar knygų, bet taip pat iš sportininkų ir sporto aikščių skaičiaus. Sunku būtų tą teigimą nuneigti, (pavyzdžiai -- Švedija, Norvegija, Vokietija, Šveicarija ir t.t.) ypač metus žvilgsnį į šio kontinento gyvenimą, kur šalia knygų, laikraščių ar kt. mokslinių įstaigų, neatskiriama kiekvieno amerikiečio ar kanadiečio gyvenimo dalimi yra sportas, plačiai užkariavęs jaunimo mases nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno. Deja, šį entuziazmą puikiai išnaudojo įvairūs biznierių, paversdami sportą pelno siekiančia organizacija, užmiršdami dažnai valstybės ir tautos garbę, užmiršdami, kad sportas turi visai kitus tikslus -- jaunimo dvasinių ir fizinių jėgų grūdinimą -- o ne pelno siekimą. Pratindami priegandčią kartą nuo mokyklos suolo siekti per sportą sau gražaus pragyvenimo šaltinio, įvairūs vaizbūnai padaro daug skriaudos moksleiviams, labai dažnai priversdami juos mesti mokyklos suolą ir tarnauti naujam -- dolerio dievaičiui.

Dėkui Dievui, šio kontinento lietuviškas sportinis gyvenimas stovi kitame kelyje. Tiesa, jis nėra lengvas. Vyresnės kartos atstovų, arba įvairių mūsų veiksmų - veiksmelių, pačios LB-nės dar rikiuojamas į posūnių eiles, nors dažniausiai, priekaitant prie "vaikų žaidimo", prie jaunuoio pereinamo laikotarpio į rimtą ir pastovų šeimos gyvenimą. Ir iš šios klaidingos nuomonės negalime jokių būdu išbristi, nes įvairiuose suvažiavimuose, seimose ar kongresuose, lietuvių ir lietuviškumą matome tik šeštadienio mokykloje, lietuviškoje knygoje, laikraštyje, organizacijose, bet jokių būdu ne lietuviškam sporto klubui. Be abejo, trumpu straipsniu, keliais pavyzdžiais, sunku būtų pakreipti "užkietėjusius" antisportininkus į mėgėjų gretas. Tam reikia ilgesnio laiko, tam reikia pažinimo šio kontinento lietuviško jaunimo dvasios, tam reikia sekimo sportinių puslapių ar net laikymosi rungtynėse.

O kad lietuvis sportininkas garsina mūsų Tėvynės vardą angliškoje spaudoje (sunkiai prieinamoje kitiems lietuviškiems reikalams), kad jis gina trispalvę ir lietuviško klubo vardą stadione, sporto salėje įvairiose rungtynėse -- užtenka pažvelgti į Chicago, Detroito, Clevelando, Toronto, Hamiltono ir kt. miestų lietuviškas vietas, kur gintaro šalis minima su pagarba, kur lietuvių vardas buvo pažintas ir išgirstas pirmą kartą ne iš sausos rezoliucijos, nuvykimo į Washingtoną, bet iš krepšinio, stalo teniso ar futbolo rungtynių.

Šį savaitgalį, balandžio 20-21 d.d. Clevelandas susilaukia ne-

eilinio įvykio. Tai XIII Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynės, sutrauksiančios apie 250 Kanados ir JAV lietuviško jaunimo, gimusio daugiausiai už Lietuvos ribų, naujosios gyvenimo sąlygose, naujoje dvasioje. Tačiau juos visus jungia lietuviškos sportinės gretos, juos visus jungia bendras tikslas -- sportas ir lietuviškumas. Ypač antras elementas randamas sporto organizacijos gretose, į kurias atžalynas mėsai jungiasi, kadangi su sportu jis susipažįsta mokyklos suole, kolegijoje, sportą jis mato televizijoje, spaudoje. Tad ir lietuviško krepšinio kamuolys palieka bendrą kalbą ne tik tarpe čia gimusių jaunuolių, bet ir atvykusių iš antrojo Atlanto, pietinės Amerikos, Kanados, Australijos.

Lietuviškos sportinės žaidynės stovi vien sportiniam ženkli. Jos yra stipriai akstinu suvedime mūsų gražiausio atžalyno į vieną vietą, suteikiant kartuprotą susipažinti, užmegsti draugystę, po kurios labai dažnai sukuriamos šeimos ir tuo pačiu išlaikomos lietuviškos pavardės, lietuviškumą, dideliu šio kontinento katile.

Labai teisingai dr. S. Biežis pagerbime pareiškė: "Brangindami savo lietuvių ir siekdami jos tęstinumo, visi kaip vienas, padėję savo srovinius skirtumus šalin, tvirtai ryžkimės mūsų lietuviškąjį jaunimą remti visomis savo išgalėmis, atlikdami savo garbingai tautai šventus įsipareigojimus". (Dirva, š.m. kovo 27 d. Nr. 36).

Taip gerbiame, ateikime ir padėkime žengti šio kontinento lietuviui sportininkui, nes jo tikslas nėra vien tik sportas. Tai tik priemonė išlikti lietuviui.

K.B.

KREPŠINIO IR TINKLINIO ŽAIDYNIŲ PROGRAMA

Krepšinio ir tinklinio žaidynės Clevelande balandžio 20-21 dienomis ruošiamasi pilna įtampa. Žaidynių globos komitetas sudaro: M. Aukštuolis, St. Barzdukas, K. Budrys, J. Čiuberkis, K. Eidintas, O. Jokubaitis, dr. A. Nasvytis, J. Nasvytis, dr. V. Ramanauskas, dr. M. Vaitėnas, K. Žiedonis. Organizacinę komitetą sudaro: pirmininkas -- V. Jokubaitis ir nariai R. Babickas, Alg. Bielskus, K. Karalis, dr. A. Nasvytis, A. Penkauskas, H. Pikturina, V. Staškevičius, J. Stempušis, E. Vodopalienė, J. Žilionis. Žaidynės vyks net keturiuose vietovėse, nes Clevelande nėra tokios salės, kuri galėtų sutalpinti tokį skaičių komandų. Šeštadienį, balandžio 20, vyrų krepšinis vyks nuo 9 val. ryto Ca-

FASKo nariai: A. Bielskus, J. Kijauskas, Alg. Nasvytis, pirm. J. Nasvytis, V. Jokubaitis, K. Karalis ir E. Vodopalienė.

KASDIENIŠKOS MINTYS IŠKILMIŲ PROGA

"... Prieš pusantų metų turėjome 1000 narių, šiandien -- tik 500. Kas kaltas?...". Inž. J. Nasvytis, II-sis Kultūros Kongresas.

Gyvendami šiame krašte, susirenkame jau tryliką kartą. Dvylika kartų buvome susirinkę pasidžiaugti savo gausia šeima ir narių atsiektomis pasekmėmis. Nuotaika būdavo pakili, narių skaičius, palyginus su kitomis lietuviškomis organizacijomis, gana imponuojantis ir tamsių debesėlių horizonte stengdavomės nematyti...

Deja, šį savaitgalį, Clevelande, tegul susirinksime ir iškil-

mingai nusiteikę, tačiau jau ne tokiomis saulėtomis nuotakomis, na, ir gerokai apdaužytomis viltimis. Todėl, nors kai kam gali ir atrodyti, kad kasdieniniai rūpesčiai lyg ir drumstų šventišką nuotaiką, tačiau mes manome, jog iškilminga proga tirti kasdieniški žodžiai ir mintys nebūs netaktiškas išsišokimas prie iškilmių stalo, nes ar begali būti kokios nors iškilmės be pilkos kasdienybės?

Jau gana seniai buvo suformuluota ir įrodyta nedviprasmiška formulė -- tremtyje sportas privalo tarnauti lietuviškoms ugdymui. Iki žodžių nudilimo stengėmės šią tiesą ir uždavinį daugelį kartų kartoti, juo gyventi ir jo dvasioje elgtis, tačiau niekada jis neatrodė toks nepasiekiamas, niekada mes nebuvome tokie maži, pasimėtę ir trapūs kaip šiandien. Šio straipsnio motto vietoje pacituoti Fasko pirmininko žodžiai išreiškia vakar dienos santykį su šia diena ir mūsų buvusios vakarykščios viltis su šiandienine realybe...

Ir kyla klausimas -- kodėl taip drastiškai ir taip staiga pradėjo mūsų šeima tirpti? Kokie motyvai šiandien verčia jaunąjį lietuvį bėgti iš jaunimo organizacijos? O jeigu jis dar ir nepasitraukęs, kodėl tačiau jis neranda reikalo savo keliasdešimčiai centų pademonstruoti reikiama solidarumą daugumai? Ar tuo pačiu jis neparodo, kad Sporto Sąjungos tikslai, idėjos ir interesai yra jam tolimi? O gal ir visai nesuprantami?... Jis juos ignoruoja. Iš kitos pusės kalbant -- vadovybė ir klubai ar ėmėsi bet kada savo narius išsamoninti? Klydomė visi tie, kurie galvojame, kad jaunimui prie lietuviško kamieno sulaikyti, užteksią suruošti vienas metinės žaidynės. Tiesa, į žaidynes jaunasis sportininkas vykdavo stropiai, nes viliojo rungtynės, naujos pažintys, pasižokimai... Ir, atrodo, daugiau niekas. Visa kita jis ignoravo. Bet arčiau į jį įsižiūrėję, pamatysime, kad jis, toli gražu, ne viskam abejingas, pavz. jis ignoravo bet kokią vadovybę, bet mielai ir su nusižeminimu priimdavo iš vadovybės rankų žaidynėse nuskintus laurus. Jis reikalaujo kelionei lėšų (jis dar mokyns), tačiau atsisako mokėti nario mokesčių. Jis nenorėjo skaityti veltui gaunamo Sporto žurnalo, tačiau jo namuose, tie žurnalo numeriai kuriuose apie jį aprašoma, guli aiškiai matomoje ir pagarbioje vietoje...

(N)

Klubų vadovybės? Trylika metų jas matome kovojant su nedateklum, nedrausmingumu ir desperatiškai "kombinuojant" įvairioms kelionėms lėšų. Prieinama iki to, kad drįstama Faskui tam tikra prasme statyti ultimatumus grasinant ištotti iš Sąjungos... Tarsi klubai egzistuoja tik dėlto, kad norėtų būti Faskui geri, arba tik Faskui darydami malonumą. Ačiū Dievui, ne visi tokie klubai, ne visi tokie sportininkai. Faskas? Kiek prieš rinkimus viltingai į mus bylojo 14-ka punktų, tiek jie šiandien yra jau užmiršti...

Manding, kalbant apie šeimos vienybę ir norą ją išlaikyti, negalime užmiršti ir apie reikiamą jos vidinę šilumą. Deja, šia tema mūsų nebuvo dar kalbėta. Tikėjome, kad tarp narių, klubų ir vadovybės šilumą skleis metinės žaidynės ir vėliau -- Sporto žurnalas, tačiau jis buvo užgniauztas. Be jokių skrupulų, kaip tą šilumą šeimoje skleisti ir kaip sulaikyti tuos, kuriuos dar turime? Juk per pusantų metų mūsų apystovose prarasti keletą šimtų narių -- ne juokas! Jie nuriedėjo. Nesulaikoma. Nuriedėjo ne tik nuo sportinės šeimos, bet tuo pačiu ir pasitraukė žingsniu tolyn ir nuo lietuviškų reikalų. Ir šiandien būtų bergždžia spekuliuoti klausimais ir prielaidomis -- o gal jie įstos į kitas jaunimo organizacijas? Dieve, duok, tačiau tuo netikime, nes anieks nuriedėjusiems tur būt pabodo būti ir priklausyti organizacijoms. Paprastai -- jie nerado reikalo eikvoti savo brangų laiką "nusišlovėjusioje žaidynių rutinoje" ir amžinai nepriteklia, Jiems pasidarė

XIII ŽAIDYNIŲ PLAUKIMO IR STALO TENISO VARŽYBOS

Kovo 30-31 d. Detroito įvyko XIII-ju Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių Stalo Teniso ir Plaukymo varžybos, kurias FASK pavedimu, rengė Detroito LSK Kovas. Tai buvo pačios pirmosios XIII-ju žaidynių varžybos. Plaukymo varžybos vyko St. Clair baseine.

Be abejo iškilniausia dalyve šių varžybų reikia laikyti 14-metę Nijolę Kėkštaitę (Toronto Aušra), pasiekusią visose 3-se rungtyse naujus žaidynių rekordus moterų klasėje, būtent, 50 yd. laisvu stiliumi -- 30,2 sek. 100 yd. laisvu stiliumi -- 1:08,8 sek., 50 yd. peteliške -- 36,2 sek.

Tai yra tikrai dėmesio vertos pasekmės. N. Kėkštaitė stipriai reiškiiasi ir kanadiečių plaukikų tarpe.

Dar vienas naujas žaidynių rekordas buvo pasiektas Antanijos Balčiūnaitės (Clevelando Žaibas), praplaukusios 50 yd. nugara mergaičių B klasėje per 45,6 sek.

Kiekvienoje klasėje buvo išrinkti iškilniausi plaukikai, kurie buvo apdovanoti specialiomis dovanomis:

Vyrų klasėje -- J. Giedraitis (Hamiltono Kovas).

Moterų - Mergaičių A kl. -- N. Kėkštaitė (Toronto Aušra). Jaunių A klasėje -- R. Grižas (Chicago ASK Lituanica).

Jaunių B klasėje -- J. Sodonis (Toronto Aušra).

Mergaičių B klasėje -- A. Balčiūnaitė (Clevelando Žaibas).

Komandiniai plaukymo varžybos laimėjo Toronto PPPSK Aušra, pakartodama savo perėitų metų pergalę, surinkdama 16 taškų ir apgindama Clevelando Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Pereinamąjį taurę, įsteigtą 1959 m. Tolimesnes vietas klu-

nuobodu ir jie "kvitino". Klystume visi tiek, kurie manytume, kad vien tik vadovybė kalta. Visi kalti esame. Nes nesupratome jų, jie nesuprato mūsų. Nesupratome vieni kitų dėl to, kad niekuomet mūsų tarpe nebuvo nuoširdaus dialogo. O dialogas, koks jis būtų, nors dalinai, bet visuomet atveria širdis... Vietoje susirpinimo ir noro surasti dialogui temą, mes pasistengėme nukalti net šūkį krepšinininkų kelionei į Europą: "gražinti Lietuvos vardą į Europos gyvenimą". O juk ir tas būtų gera, jei... pajęgtume. Tarėmės priminsią europiečiams Lietuvą, tik užmiršome Amerikoje gyvenantiems lietuviukams paaiškinti kuriuo būdu, kodėl mes čia atklydome ir dėl ko buvo sukurta ir egzistuoja Sporto Sąjunga...

Tad grįžkime prie ankstesnio klausimo -- kaip sulaikyti šilumą? Ir ar begalima? Iš praities žinome, kad labai dažnai tariamai didelės idėjos mirė, kadangi jos "nerado atgarsio mažuose žmonėse", tačiau reikia tikėti, kad idėja, kurios realizavimui visi būtų pajungti, gali būti surasta. Ir ji nemirs. Jau ne kartą ir ne vienoje vietoje kalbėjome apie vadovų prieauklį, apie būtiną reikiamą kreiptis į sportininkų tėvus (juk čia, toli gražu, liečiamas ne tik aikštės, kamuolio ir žaidimo batukų klausimas), apie svarstymą glaudesnių ryšių su L. Bendruomene. Ir ar tai jau viskas? Anaipol. Tik sutartinai ieškodami jų rasime ir dar daugiau.

Tai štai, kokios kasdieninės mintys peršasi nekasdienine proga. Jas pareiškėme nenorėdami su kuo nors suvesti sąskaitas, gaudinti iškilmingą nuotaiką arba "tradicinškai paverkti". Pareiškėme delto, kad keletas šimtų narių mums per brangiai kaštuoja ir būkštaujame dėl eventualių ateities sąskaitų. Per vėlu šiandien jau nieko nedaryti ir per anksti džiūgauti dėl būsimų darbo pasekmių, nes jeigu dar pusantų metų blašksysimės ir byrėsime tokiu tempu kaip šiandien, tai ateityje vargu ar rasime reikiamą ruošti iš vis bet kokias žaidynes. O svarstymams, šį kartą, turime rasti laiko. Nors ir prie iškilmių stalo.

Pr. Mickevičius

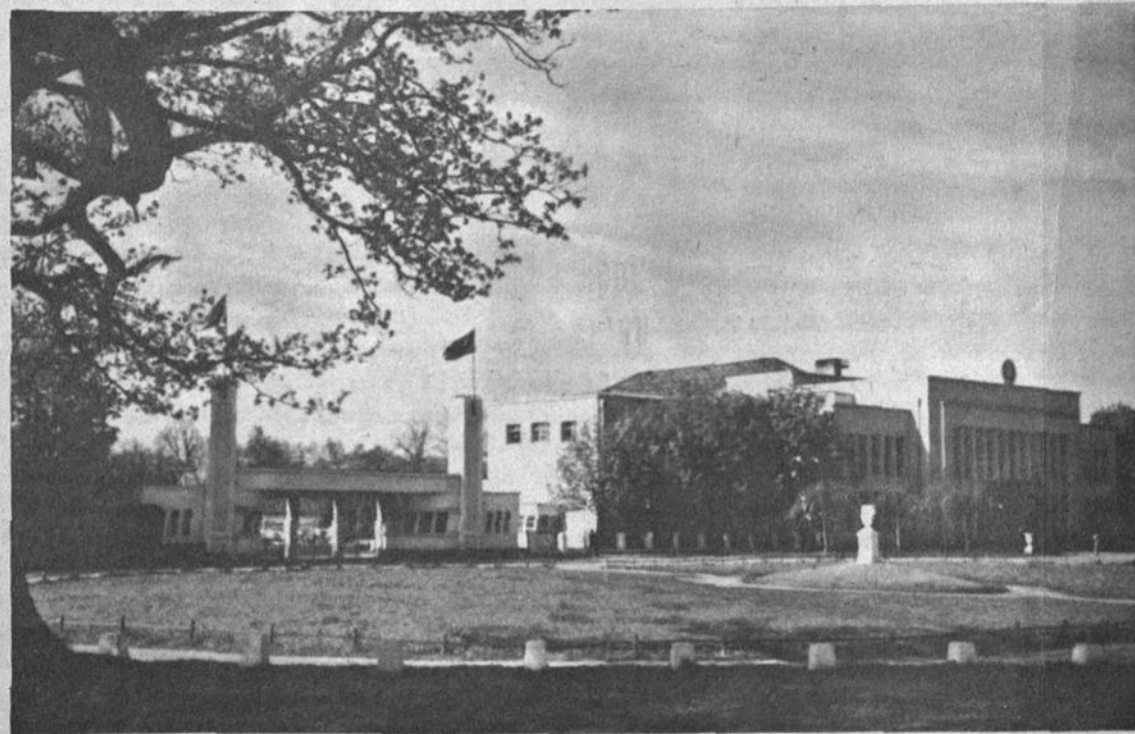

Danutė Kudabaitė, 12 metų amž. Hamiltono Kovas, mūsų mažųjų pažiba, kurios žaidimo lygis nevisai tinka jos dydžiui, kovo 30 ir 31 d. Detroito laimėjo mergaičių A ir B klasėse pirmas vietas.

bai užėmė sekančią tvarką: Chicago ASK Lituanica -- 12,4; Chicago Jūra -- 9,6 tašk.; Clevelando Žaibas -- 8,8 tašk.; Hamiltono Kovas -- 7,0; ir Detroito Kovas -- 1 tašk.

Tenka pastebėti, kad šia sparčiai populiarėjančia sporto šaka mūsų klubai permažai domisi. Šiame krašte yra visur geros sąlygos plaukymą kultivuoti. Pakanka savo vietovėse paieškoti YMCA ar AAU kontroliuojamų baseinų, vykdančių varžybinio plaukymo programą ir ten priregistruoti savo prieauklį. Linkėtina, kad sekančiais metais dalyvių skaičius plaukymo varžybose būtų bent padvigubintas.

(Nukelta [5 psl.])

Kūno Kultūros Rūmai Kaune, kuriais Lietuvos sportininkai didžiuojasi, rodydami rusams, bet ne drįsta pasakyti, kad jie buvo statyti dar Nepriklausomos Lietuvos laikais...

SPORTAS

(Atkelta iš 4 psl.)

Dėmesio vertas yra naujai persiorganizuojusios Chicago LSK Jūros pasirodymas. Atrodo, kad ateityje šis klubas bus vienas iš pajėgiausių plaukymo vienetų. Linkėtina energingam jų vadovui J. Butkui nenuleisti rankų.

Plaukymo baseinas buvo geras. ir varžybos buvo pravestos punktualiai ir sklandžiai.

TECHNIŠKOS PLAUKYMO PASEKMĖS:

VYRŲ KLASĖJE

100 yd, laisvu stilium: 1) J. Giedraitis (H. Kovas) 1:03,1 min. 2) J. Radvilavičius (Jūra) 1:04,0 min.

400 yd, laisvu st.: J. Radvilavičius (Jūra) 6:08,7 min. 100 yd, nugara: J. Butkus (Jūra) 1:22,2 min.

100 yd, peteliške: J. Giedraitis 1:22,2 min.

JAUNIŲ A KLASĖJE

100 yd, laisvu st.: R. Grižas (ASK Lituanica) 1:06,2 min.

200 yd, laisvu st.: S. Strokas (ASK Lituanica) 2:50,8 min.

100 yd, krūtine: Š. Prapuolenis (ASK Lit.) 1:42,5 min.

50 yd, nugara: M. Šimkus (Jūra) 38,6 sek.

50 yd, peteliške: S. Strokas (ASK Lit.) 39,6 sek.

JAUNIŲ B KLASĖJE

50 yd, laisvu st.: J. Sodonis (Aušra) 33,8 sek.

50 yd, krūtine: A. Paškauskas (Aušra) 48,8 sek.

50 yd, nugara: J. Sodonis (Aušra) 42,9 sek.

50 yd, peteliške: J. Sodonis (Aušra) 48,0 sek.

MOTERŲ - MERGAIČIŲ A KLASĖJE

*50 yd, laisvu st.: N. Kėkštaitė (Aušra) 30,2 sek.

*100 yd, laisvu st.: N. Kėkštaitė (Aušra) 1:08,8 min.

50 yd, krūtine: B. Šimkutė (D. Kovas) 44,0 sek.

*50 yd, peteliške: N. Kėkštaitė (Aušra) 36,2 sek.

MERGAIČIŲ B KLASĖJE

50 yd, laisvu st.: A. Balčiūnaitė (Žaibas) 38,4 sek.

50 yd, krūtine: V. Jurevičiūtė (Aušra) 58,6 sek.

*50 yd, nugara: A. Balčiūnaitė (Žaibas) 45,6 sek.

50 yd, peteliške: A. Kučinskaitė (Aušra) 58,3 sek.

* reiškia nauji žaidynių rekordai.

IŠ VISUR

* Varšuvos Legijos krepšinio komandos treneriu yra Vl. Mališevskis -- paskutinio Vilniaus lenkų burmistro sūnus.

* Europos komandinis meistras -- Real Madrid futbolo komanda už rungtynes prieš Hamburgą HSV gauna 30 tūkst. dol.

* Augsburgio lietuviams gerai pažįstamos futbolo komandos -- BCA ir Schwaben randasi paskutinėje vietoj pietų Vokietijos lygoje. Ingolštado ESV žaidžia antroje lygoje, lygiai kaip Regensburgas, Hanau.

* Naujų žuolio su kartim rekordą atsieklė J. Panel, iššokęs 4,95 m.

* V. Vokietijos aukštoji futbolo lyga bus pradėta nauja sistema -- Bundesliga, sudaryta iš 16 V. Vokietijos stipriausių vienuolių. Devynios komandos žinomos: F C Nuernberg, Eintracht Frankfurt, F C Koeln, Borussia Dortmund, Schalke 04, Hamburger SV, Werder Bremen, F C Saarbrücken, Hertha BSC Berlin. Kitos septynios komandos bus nuspręstos sudaryto komiteto, pakviečiant į Bundesligą dar tris iš pietinės lygos, šiaurinės -- 1, vakarų -- 2 ir pietvakarų -- 1.

* Europos moterų taurės krepšinio žaidynėse Rygos TTT Latvijos sostinė nugalėjo Bukarešto Rapidą 57:27.

* Anglijos atviras stalo teniso pirmenybės laimėjo vengras Bercikas, baigmėje nugalėjęs savo tautietį Fahasį 3:1. Moterų grupėje -- rumunė Aleksandra. Komandiniai nugalėjo čekai, baigmėje įveikė jugoslavus 3:1.

* Tautinės ledo ritulio lygos baigiamuose žaidimuose susitiks Toronto, Montrealis, Chicago ir Detroitas.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Sportininkams reikalinga nakvynių

Į XIII-jų Sportinių žaidynių (balandžio 20-21 d.) krepšinio ir tinklinio varžybas suvažiuojantiems sportininkams reikalinga daug nakvynių. Nakvynės rengėjai parūpina tik prieauglio klasių dalyviams (iki 18 m.).

Clevelando lietuviai yra prašomi parodyti atvykstantiems sportininkams višingumą ir neatsisakyti juos priglausti.

Norintieji sportininkus priimti prašomi pranešti O. Jokūbaitienei, telefonu MU 1-9143.

• Tautininkams svarbu!

A. L. Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus svarbus susirinkimas įvyks Lietuvių salėje, viršuje, sekmadienį, balandžio 21 d., 12 val. ALT Sąjungos dvimetinis seimas rengiamas St. Louis mieste, gegužės 31 ir birželio 1-2 dienomis. Clevelando skyrius aptars delegatų į seimą siuntimą ir kitus su seimu susijusius reikalus. Taipgi yra nauju sumanymų didesniems skyriaus darbams, kurie šiame susirinkime teks nariams aptarti.

PARDUODAMAS NAMAS prie pat Naujosios parapijos.

Skambinti IV 1-6700

(44-49)

• Parduodamas vienos šeimos namas. 5 miegamieji. Moderniška vonia ir virtuvė. Į pietus nuo Euclid Ave., Christ The King parapijoje. Sklypas 40x150.

Skambinti telef. 451-1117.

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS

VYT. SENKUS

WO 1-6820

M. A. SCHNEIDER CO.

2710 Lorain Ave.,

Cleveland, Ohio

Lietuviai budžiai Clevelande surinko ir išsiuntė Punksko (Lenkijoje) lietuviams rūbų ir apavų. Nuotraukoje iš kairės stovi: A. Šarkauskas, A. Rutkauskas, Balys, B. Rutkauskas, A. Nakelis, A. Paškonis ir A. Kalvaitis.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos par. salėje.

BALANDŽIO 28 D. DLK Birutės draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje nuo 12 iki 4 v. p.p.

GEGUŽĖS 4 D. Dirvos pavasarinis koncertas-balius Slovėnų salėje.

GEGUŽĖS 5 D. 5:30 val. Naujoji parapija rengia įvairenybių programos koncertą.

GEGUŽĖS 11 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos vakaras Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽĖS 11 - 19 D. dail. ir skulptoriaus Vytauto Raulinaičio darbų paroda Čiurlionio namuose. Ruošia Korp! Neo-Lithuania Clevelande.

GEGUŽĖS 11 D. Lietuvių Studentų Sąjungos vakaras.

GEGUŽĖS 18 D. Vaidinimas "Tinka būti rimtu" šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia Liet. Fronto Bičiuliai.

BIRŽELIO 1 D. Korp! Neo-Lithuania literatūros vakaras.

BIRŽELIO 8 D. Šv. Jurgio parapijos salėje JAV ir Kanados II šokių šventės dalyvių - šokėjų pasirodymas.

BIRŽELIO 16 D. Tragiškojo Birželio įvykių minėjimas, Rengia ALT.

BIRŽELIO 23 D. L.V.S. Ramovės gegužinė "Kariui" paremti Čiurlionio namuose.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

PARDUODAMAS MŪRINIS NAMAS

2 šeimų po 5 kambarius Naujosios parapijos rajone. Norėtu, kad pirtų lietuviai. Taip pat parduodami baldai su namu ar atskirai.

Joe Welikis

17819 Harland Ave.

Cleveland 19, Ohio

(43, 44, 45)

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgalo, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

2-JŲ ŠEIMŲ NAMAS

Į pietus nuo Euclid Ave. Po 5 kambarius kiekvienam bute ir 3 kambariai ir vonia 3-čiame aukšte. Karšto vandens šildymas. Gražus sklypas. 2-jų automobilių garažas. Reikalingas dekoravimo iš vidaus. Prašo \$17,500.

J. ŠIRVAITIS

Wm. T. Byrne Real Estate

MU 1-6100 — office,

KE 1-4080 — home

PARDUODAMI GERI NAMAI

4 šeimų namas (4 ir 4-, kaina — tik \$10,500. Saviininkas išvyksta į Europą.

Turime įvairiausių namų, 2, 4 ir 8 šeimom. Dauguma jų šv. Jurgio ir 185 gt. rajonuose. Vienos šeimos ir dviem šeimom, su krautuviomis ir su D 3 bei D 5 gerimams leidimais.

JOSEPH GLOBOKAR REALTY

986 E. 74th St.

HE 1-6607

HELP WANTED MALE

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta pora, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland,

MO 3-8308.

HOUSE FOR SALE

NEWBOUGH HGTS., 4021 E. 26. By owner. (2) 4 Rooms suite. (2) 4 Room suite. Private Bath. gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone: 883-9856 — after 6 P.M. IM 7-7080.

(68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBOUGH HGTS. aera. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

(68)

PAŠVIESK, PAVASARIO SAULELE!

Pašviesk, pavasario saulele, Labai pasilgome tavęs. Gal į senų tėvų namelį Tie spindulėliai mus nuves...

Vytės Nemunėlio eilėraščių prasideda kovo mėnesio Eglutės pirmasis puslapis. Šis eilėraščių posmas, labai tinka Eglutės tikslams paryškinti. Eglutėje kaip tik tiekiami tie saulės spindulėliai, kurie vaikų širdyse žadina ir ugdo tautinės sampratos jausmus, meilę tėvų žemei ir aukštesnių vertybių potroškius.

Į vaikus lengviausia veikti auklėjamųjų žaidimų ir pramogų pagalba. Kaip tik viena iš tokių priemonių yra vaikų literatūra, vaikams laikraštėlis jaunebera koks nors kasdienių pamokų atlikimo vadovėlis, bet įdomi laisvalaikio valandėlė. Čia jie pasidžiaugia naujais piešiniais ir nuotraukomis, pasiskaito mįslių ir patarlių, sprendžia galvosūkius ir žaidimus. Taip per ilgesnį laiką nejučiomis įpranta skaityti ir ilgesnius eilėraščius bei apsakymėlius, o tūlas imasi ir užplunksnos.

Patirtis rodo, kad vaikai myli savo laikraštėlį ir kas mėnesį nekantriai laukia jo ateinančią. Juk džiugu pamatyti save nuotraukoje, ar skaityti korespondenciją iš savo mokyklos ar organizacijos veiklos, ar net susilaukti atspausdinto savo paties rašinio. O kovo mėnesio Eglutė gana spalvinga. Visi rašiniai papuošti iliustracijomis. Čia matome ir dail. Kaupo, Osmolskio, Stančikaitės ir visos eilės kitų dailininkų piešinių. Kaip ir visuomet apstu mįslių, patarlių, linksmas juokų kampelis, o pratiminis žaidimas surandant sakinius praleistus žodžius įdomus ir besimokantiems rašyti labai naudingas.

Žinoma, Eglutė galėtų būti ir dar įdomesnė ir turininga dar stipresnė, jei ją skaitlingai prenumeruotume, skaitlingai bendradarbiautume ir kitais būdais talkon ateitume. Šiuo metu, palyginus lituanistinės mokyklos lankančių vaikų skaičių su Eglutės prenumerata, paaiškėja, kad retas vaikas skaito šį vienintelį išeivijoje leidžiamą vaikams laikraštėlį. Argi vaikų lituanistinis parušimas nėra susijęs su įpratinimu naudotis literatūra ir periodine spauda? Į šį klausimą norimo atsakymo susilauksime, kai Eglutės skaitytojų ir jaunųjų bendradarbių skaičius ims didėti.

Eglutės adresas:

Immaculata Press

R.F.D. 2

Putnam, Connecticut

Kaina metams 4,00 doleriai.

B.B-tė

Šviedrys Prapuolenis, jaunas Eglutės skaitytojas, kviečia visus lietuvius tėvelius savo vaikams užprenumeruoti vienintelį lietuvių vaikų laikraštėlį Eglutę ir jos leidimą paremti auka. Talka Eglutei irgi kreipiasi į visus lietuvius ir organizacijas kviesdama įsijungti į Eglutės mecenatų eiles. Rašyti: Talka Eglutei 6508 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Tel. PProspect 8-8534.

"BOOK OF THE YEAR" TURINYS IR PABALTIO VALSTYBĖS

Ryšių su V. Vaitiekūno spaudoje iškeltu klausimu, kad reikia skubiai reaguoti į Enciclopedia Britanica išleistą "1963 Book of the Year", kur Pabaltijo valstybės be jokios pastabos įdėtos į Sovietinių respublikų eilę, Lietuvos Atstovas p. J. Kajeckas prisuntė susirašinėjimo nuorašus, iš kurių matyti, kad jau 1961 m. mūsų pasiuntinybė reagojo, tačiau gautas leidėjo atsakymas rodo, kad knyga deda

faktus malonūs jie, ar ne. Atsakyme į Pasiuntinybės laišką sakoma, kad, esą, faktas yra, jog Pabaltijo Valstybės šiuo metu yra Sov. Sąjungos dalimi. Neatsižvelgiant net į Valstybės departamentu nusistatymą, pvz., ir Raud. Kinija nepripažinta JAV, tačiau knygoje negalima esą nuneigti fakto, kad tokia valstybė egzistuoja.

Klausimas vistiek lieka neatšakytas, kodėl prie tų faktų, kiek skaudūs ir nemalonūs leidėjams jie bebūtų (kaip jie aiškinasi), negalima pridėti pastabų ar komentarų? Kuo jie pakenktų skaitytojų informacijai?

Atrodo, kad veiksmingiausia reakcija į tokių leidėjų užsispyrimą būtų skaitytojų atsakymas tokius leidinius pirkti.

BOSTON

LANKESI INŽ. MIKLOVAS

L. Bendruomenės Bostono skyriaus kviečiamas balandžio mėn. 6 d. inž. Miklovas padarė pranešimą apie okupuotosios Lietuvos padėtį antrą kartą grįžus rusams į Lietuvą ir apie tolimesnę jos ekonominę ir kultūrinę naikinimą. Plačiai buvo paliesta partizaninis judėjimas, to judėjimo priežastys.

Lietuvoje žmonės dabar nekalba apie partijas, apie susiskaldymą. Bet jie tikisi, kad valdžios sudarymo forma bus demokratinė.

Kolchozuose gyvenimas nepaprastai sunkus, daugumoje kolchozų dirba tik seni žmonės, o jaunimas stengiasi pabėgti į miestus, kur gyvenimas šiek tiek lengvesnis. Pramonės įmonės dirba "pagal planą", todėl didelės naudos iš jų nėra: daugiau dėmesio kreipiamą į kokybę, bet ne į kokybę. Rusifikacija vyksta, rusai daugiausia susispietę miestuose, lietuviai rusų nekenčia, vengiama kurti mišrias šeimas. Visose įstaigose kalbama tik rusiškai, bet paskutiniu metu lietuviai pradeda neužsileisti, todėl kai kuriose įstaigose su vienu kitu tarnautoju galima kalbėti ir lietuviškai. Lietuviškas atgimimas pastebimas jaunimo - studentų tarpe.

Inž. Miklovas griežtai pasisakė prieš bet koki kultūrinį bendradarbiavimą, nes toks bendradarbiavimas būtų su okupantu, o ne su lietuviais. Okupantai yra labai jautrūs politinių emigrantų veiklai dėl jų krašto išlaisvinimo, todėl prelegentas kvietė visus lietuvius tęsti kovą toliau už Lietuvos laisvę. Prašė vienybės ir gražaus visų grupių sugyvenimo, nes mūsų sugyvenimas yra rakštis okupantų akyse.

Po šio pranešimo svečias Bostono inžinieriams atskirai kalbėjo apie Lietuvos geografinius tyrimėjimus.

JŲRŲ SKAUČIŲ SUEIGA BOSTONE

Balandžio mėn. 6 d. Bostone įvyko pirmoji jūrų skaučių sueiga. Susidarė mišri udryčių, jūrų skaučių ir gintarių kandidatų valtis. Vairčiai valtininke išrinkta Genovaitė Vilėniškytė. Jūrų skaučių atskirą "Orchidėjų" valtį pradžioje globoja susidaręs energingas ir nuosirdus iniciatyvinis motinų komitetas iš Vairiųjurgienės, Adomavičienės ir Ausiejienės.

Nemuno Uosto Direkcija širdingai sveikina "Orchidėjų" valtį ir motinų komitetą.

Norinčios įstoti į jūrų skaites prašomos kreiptis į valtininkę, 862 E. 5th St., So. Boston, telef: AN 8-8384.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

BETTER LAWNS AND GARDENS CO.,

V. Apaniaus vadovaujama, atlieka sodininkystės patarimus ir patarimus. Be to galite nusipirkti pievoms trąšų, chemikalų, sėklų ir įvairių augalų. Prie progos užsukit ar naskambinkit

12518 Lake Shore Blvd. Cleveland 8, Ohio. Tel. PO 1-5614.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2 %

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Vaclovas Sidzikauskas, ilgametis Neprikl. Lietuvos diplomatas, dabar Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, aktyviai dalyvaujas ir veikia eilėje egzilių bendrinėse organizacijose ir komitetuose, balandžio 10 d. susilaukė gražaus 70 m. amžiaus.

• Cezaris Surdokas, dr. Elena Armanienė ir adv. Tomas Gray-Grajauskas, visi iš Baltimore, Md., balandžio 2 d. buvo nuvykę į Washingtoną, D. C., kur aplankė rezoliucijų rėmimo reikalui abu senatorius ir visus savo valstijos kongresmanus. Ta proga senatoriams ir kongresmanams buvo įteiktas rezoliucijų reikalui laiškas, pasirašytas be virš minėtų asmenų, dar šių lietuvių veikėjų: prel. L. J. Mendelio ir J. Šilgalio. Laišką pasirašė taip pat ir latvių ir estų atstovai.

• Dr. Jonas Paukštelis, East Chicago, Ind., išrinktas Rezoliucijoms Remti Komiteto vietos skyriaus pirmininku. Kiti to vieneto valdybės nariai yra: Angelica Justine, Viktoras Markiejus, Algimantas Markevičius ir Kazys Valeika.

• Ką man davė Putnamas? Ta tema balandžio 18 d., 6:30 val. Marquette parapijos salėje kalbės Ritonė Tonkūnaitė, kelis metus gyvenusi Putnamo Seselių bendrabutyje.

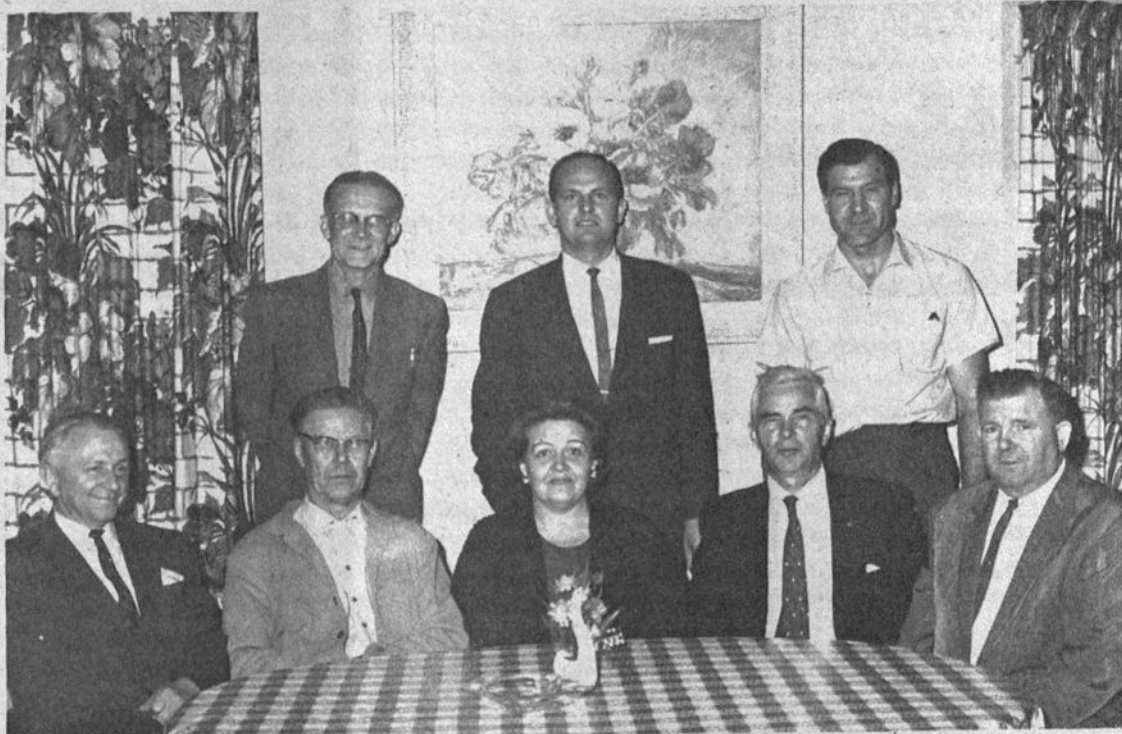
NEW HAVEN

Moterys susiorganizavo

New Haven, Conn. naujai susiorganizavo Lietuvių Moterų Klubas į kurio valdybą įeina: pirmininkė — Genovaitė Vėbrienė, vicepirmininkė — Gražina Rannitienė, sekretorė — Saliomėja Valiukienė, išdininkė — Viktorija Mackevičiūtė.

Klubo veikla susikonscentruos į kultūrinių parengimų organizavimą, kurių pelnas bus skiriamas mūsų tautiniams reikalams remti, kaip: Vasario 16 Gimnazijai, Balfui ir pan.

Pirmas toks parengimas-koncertas įvyks: gegužės 18 d., 7 val. p. p. New Haveno šv. Kazimiero parapijos salėje, mūsų įžymiams artistams dalyvaujant: pianistei Aldonai Kepalaitei, dainininkei Irenai Stankūnaitei, poetui Stasiui Santvarui. Koncerto programa praves aktorius Vytautas Valiukas.

Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centro naujoji direktorių taryba. Sėdi iš kairės: A. Skirius, pirm. A. Dabšys, E. Stirblienė, buv. pirm. J. Uždavins, J. Andrius, Stovi: T. Grikinas, A. Markevičius, Č. Norkus.

CHICAGOS TAUTININKAI PAGERBĖ SAVO PIRMININKĄ

ALTS Chicago skyrius balandžio 6 d. Pakšto salėje susirinko ne tik savo eilinių reikalų aptarti, bet, svarbiausia, pagerbti savo pirmininką dr. Steponą Biežį, jo 50-ties metų visuomeninės veiklos proga. Deja, liga sukludė dr. Biežį pagerbime asmeniškai dalyvauti. Jį atstovavo jo gyvenimo bendrakai ir daug prie jo visuomeninės veiklos prisidėjusi, ponė Ona Biežienė. Ji jubilato vardu priėmė jam skirtą Petro Vėbros meniškai išpaušytą lėkštę. Ji dr. Biežio vardu padėkojo Chicago tautininkams už pagerbimą ir nuoširdžiai Bronės Paplėnienės linkėjimų bei nuveiktų darbų įvertinimo kalbą.

Susirinkimui pirmininkavo Teodoras Blinstrubas, sekretoriavo Elena Matutienė.

Po eilinių susirinkimo klausimų svarstymo, Karolis Drunga

skaitė apie bendradarbiavimą su okupuota Lietuva. Po paskaitos vyko gyvos diskusijos.

Užbaigai visi buvo pavašinti kavute bei Kazio Matučio parūpintais pyragaičiais.

V.A. Račkauskas

MIRĖ ŽURN. LEONAS MOCKEVIČIUS

Kovo mėn 25 d. Chicagoje, savo bute rastas negyvas žurn. Leonas Mockevičius. Gydytojai nustatė, kad velionis mirė nuo širdies smūgio. 57 metų amžiaus, viengungis, žemaitis - eržvilkieitis. Būdamas Lietuvoje kurį laiką mokytojavo, o vėliau valdininkavo. Greta to bendradarbiavo spaudoje: Trimite, M. Rytuje ir kt. Iš Lietuvos pasišalino, kaip ir dauguma kitų lie-

tuvių. Tremties laiką praleido V. Vokietijoje, bendradarbiaudamas tenėjusioje spaudoje. 1949 m. emigravo į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Dirbo fabrike fizinį darbą. Priklausė Lietuvių Žurnalistų S-gos Chicago skyriui ir L. B. informacijos kolektyvui. Bendradarbiavo spaudoje: Drauge, Naujienose, Keleivyje. Buvo didelis tolerantas ir jo straipsniai visuomet būdavo rimto turinio.

Tremtis, vienu metu ir fizinis darbas buvo pirmieji faktoriai jo ankstyvos mirties. Šiaip buvo visiems bičiuliškas ir paslaugus.

Velionis buvo pašarvotas Rudmino koplyčioje ir kovo 30 d. palaidotas šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Šv. Jurgio bažnyčioje kun. Budvytis atlaikė pamaldas ir jį palydėjo į kapines.

Koplyčioje man teko pasakyti kalbą Liet. Žurnalistų S-gos ir savo vardu. Kapiose tarė žodį kun. B. Sugintas. Velionį išlydėjo didelis būrys draugų ir pažįstamų. Laidotuviams rūpinosi Vaišvilaitė.

Pov. Dirkis

KONCERTAS DARIAUS-GIRĖNO LITUANISTINEI MOKYKLAI

Dariaus-Girėno Lituanistinės Mokyklos ruošiamame koncerte programą išpildys lituanistinių švietimu besirūpinančių mūsų žymiausių solistai Prudencija Bičkienė, Jonas Vaznelis ir akomp. Manigirdas Motekaitis.

Mokyklos Tėvų Komiteto nariai V. Markevičius, L. Kazėnienė ir D. Kurauskienė uoliai rūpinasi vakaro - baliaus reikalais, kad jame svečiai jaustųsi jaukiai, būtų visa kuo patenkinti ir išsineštų malonių prisiminimų.

Kviečiama lietuvių visuome-

nė, savo auka paremianti lituanistinę mokyklą, linksmai pasibendrauti, skaniai pasivašinti, atsigaišinti, laimę išmėginti ir grojant puikiam orkestrui pasižokti.

Koncertas - balius bus balandžio 27 d. 7:30 v.v. B. Pakšto salėje, 2801 West 38 St.

m.pė.

KALBĖJO APIE TEATRĄ

ASD ir Korp! VYTIS Chicago skyriai balandžio mėn. 6 d. Jau-nimo Centre turėjo bendrą suėigą. Sueigai vadovavo fil. R. Cinka. Sueigos svečias Kazys Veselka kalbėjo apie lietuvių teatrą Nepriklausomoje Lietuvoje ir išeivijoje. Beto, supažindino susirinkusius akademikus su taip vad. "Absurdo teatru". Buvo labai idomu išgirsti mūsų aktyvaus teatro nuomonę apie visai naujos krypties teatrą ir jo įkūrimo galimybes išeivijoje.

Po to, buvo pranešta artimiausios ateities darbai:

1. Chicago FSS skyrius birželio 1 d. ruošia Studijų dieną.

2. Studijų dienos išvakarėse ASD ir Korp! VYTIS ruošia šokių vakarą.

ASD ir Korp! VYTIS birželio mėn. 29 d. ruošia su kandidatėmis ir juniorais susipažinimo vakarą.

(d)

BOSTON

• Kompozitoriaus Juliaus Gaidelio dvi kantatos bus atliekamos Bostono Lietuvių Mišraus Choro metiniam koncerte, gegužės 5 d., South Bostono Aukštesniosios Mokyklos salėje, Thomas Park. Keturi solistai atliks solo partijas. Tai tikrai retas įvykis, kur vieno koncerto metu būtų išpildoma tokia programa.

SUBATVAKARIS

Sekantis subatvakaris įvyks balandžio mėn. 20 d. 7 v.v. Tautinės S-gos namuose. K. Jonaitis iš Worcesterio kalbės apie Martyną Mažvydą ir Mykolą Daušą, o Jašinskas kviečiamas paskaityti ištraukas iš tų rašytojų raštų. Prašome Bostono ir apylinkės lietuvių gausiai dalyvauti šiame subatvakaryje.

DETROIT

Šilainės koncertas

Tautinių šokių grupės Šilainės koncertas vyks gegužės 11 d. Lietuvių Namuose. Meninėje programoje L. Šukytė ir Hamiltono ir pati Šilainė. Suprasdami tautinių šokių vaidmenį, gausiai dalyvaus koncerte. N. S.

Korp. NEO-LITHUANIA Filisteriui

PETRUI ULĖNUI

mirus, liūdinčiai žmonai MAGDUTEI ULĖNIE-NEI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba

Mūsų brangiam prieteliui

PETRUI ULĖNUI

mirus, jo žmonai, dukrai, sūnui ir jų šeimoms širdingą užuojautą reiškia

Aldona ir Stepaš Mackevičius

Brangiam ir ištikimam bičiuliui

PETRUI ULĖNUI

taip netikėtai mirus, nuoširdžią užuojautą reikšdami žmonai, sūnui, dukrai ir giminėms, drauge su jais liūdi

Alė ir Stasys Santvarai

Mūsų mielam

PETRUI ULĖNUI

staiga mirus, jo žmonai, dukrai, sūnui ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Veronika ir Povilas Ališauskai

Garbingam žmogui, Tauriam lietuviui, Mylimam vyrui ir tėvui

PETRUI ULĖNUI

mirus, jo žmonai MAGDUTEI, dukrelei BIRUTEI, sūnui JONUI su jų šeimomis ir artimaisiais gilią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Daiva, Romas ir Algutis Keziai

PETRUI ULĖNUI

mirus, jo žmonai MAGDUTEI, dukrai BIRUTEI ir sūnui JONUI reiškia nuoširdžią užuojautą

B. ir S. Garlauskai ir sūnūs

Didžiai nuoširdžiam prieteliui

A. + A. PETRUI ULĖNUI

mirus, reiškia gilią užuojautą, skausme pasilikusiai, poniai MAGDUTEI, dukrai BIRUTEI, sūnui JONUI ir giminėms

Veronika ir Stasys Gudai

New York

Teisininkui

ADOLFUI DILBAI

mirus, giliai pergyvenę, reiškia nuoširdžią užuojautą p. DILBIENEI ir jų sūnui VYTAUTUI

Albina, Bronius ir Rimvydas Uteniai

Chicago tautininkų susirinkime buvo pagerbtas pirm. dr. Steponas Biežis, nesenai šventęs 50 metų visuomeninės veiklos sukaktį. Dėl ligos jam negalint į susirinkimą atvykti, dovaną priėmė sukaktuvininko žmona O. Biežienė. Nuotraukoj prie prezidiumo stalo: E. Matutienė, Br. Paplėnienė, O. Biežienė ir susirinkimui pirmininkavęs T. Blinstrubas.

V.A. Račkauskas

Los Angeles jūrų skautės G. Bonataitė ir L. Mažeikaitė su "ju-eivišku tortu", kuris buvo paleistas laimėjimui Kazimiro mugėje... L. Kančausko nuotrauka